gemeente
Haarlemmermeer

raadsvoorstel

Onderwerp	Verordening stimuleringslening energie
Portefeuillehouder	mr. Charlotte van der Meij
Steller	Alex Tuinstra, Rachel Hoeneveld
Collegevergadering	2 april 2024
Raadsvergadering	
Raadsvoorstelnummer	10809599

1. Voorstel

Collegebesluit(en)

Het college heeft besloten om:

1. het beslissen op aanvragen om een stimuleringslening energie en het besluit tot intrekking van een toewijzing stimuleringslening energie op grond van de Verordening stimuleringslening energie Haarlemmermeer 2024, onder voorbehoud van goedkeuring van de verordening door de raad, te mandateren aan de gemeentesecretaris met de mogelijkheid van ondermandaat aan de clustermanager en teammanagers van cluster Ruimte, Economie en Duurzaamheid.

Het college besluit de raad voor te stellen om:

1. de Verordening stimuleringslening energie Haarlemmermeer 2024 vast te stellen;
2. de dekking van de geraamde extra lasten van maximaal € 97.630 te betrekken bij de integrale afweging van de Voorjaarsrapportage 2024;
3. de inwerkingtreding te bepalen op de dag na publicatie.

2. Samenvatting

Op 9 november 2023 heeft de raad de motie Duurzaamheidslening Woningeigenaren #2 aangenomen. Wij stellen de raad voor de Verordening stimuleringslening energie Haarlemmermeer 2024 (bijlage 1) vast te stellen. In de Verordening stimuleringslening energie zijn de doelgroep, het rentepercentage en het maximum leenbedrag opgenomen en uitgewerkt welke maatregelen in aanmerking komen voor een lening.

3. Uitwerking

3.1 Wat willen we bereiken

Wat is de aanleiding, context?

Op 20 juli 2023 heeft de raad een motie vreemd aan de orde van de dag over Duurzaamheidslening Woningeigenaren aangenomen. Per brief van 1 november 2023 is de raad geïnformeerd over de stappen die nodig zijn om een Verordening Duurzaamheidslening uit te werken (X.2023.05594), waarbij het rapport Verkenning Klimaat- en Energiefonds, opgesteld door adviesbureau ERAC, is meegezonden. Op 9 november 2023 heeft de raad de motie Duurzaamheidslening Woningeigenaren #2 bij de behandeling van de Programmabegroting 2024-2027 aangenomen (MO11). Op basis van ervaringen van andere gemeenten, heeft de raad

bij de motie Duurzaamheidslening Woningeigenaren #2 opgedragen een leningplafond van € 4.400.000 in te stellen.

Welk doel wordt nagestreefd?
De stimuleringslening energie is een financieringsinstrument ten behoeve van particuliere woningeigenaren dat bijdraagt aan het realiseren van klimaatambities. Het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVn) zet al jaren met veel succes en impact duurzaamheidsleningen in als stimulerend instrument. Voor het verstrekken van een lening is het nodig een verordening vast te stellen. Daarom stellen wij voor de Verordening stimuleringslening energie Haarlemmermeer 2024 vast te stellen.

3.2 Wat gaan we daarvoor doen?
SVn kent een aantal financiële instrumenten waarmee zij gemeenten ondersteunen, zoals de starterslening waar de gemeente Haarlemmermeer al gebruik van maakt. Voor het ondersteunen van woningeigenaren ten behoeve van de energietransitie kan gebruik worden gemaakt van een duurzaamheidslening of een stimuleringslening van SVn. Het zijn in belangrijke mate gestandaardiseerde producten. Het product duurzaamheidslening van SVn is specifiek gericht op energiebesparing en heeft een aantal vaste elementen, zoals een rente die door SVn is bepaald. Het product stimuleringslening kan breder worden ingezet voor woningverbetering, stedelijke vernieuwing of wijkaanpak. Gemeenten bepalen de maatregelen die in aanmerking komen en zijn vrij om het rentepercentage te bepalen. SVn hanteert voor de producten een verschillend tarief.
In de gesprekken die zijn gevoerd met SVn blijkt dat de stimuleringslening meer maatwerk biedt voor Haarlemmermeer en dat SVn voor dit product een lager tarief hanteert. Wij stellen voor maatregelen gericht op energiebesparing en energie-opwek te faciliteren door middel van het product stimuleringsregeling van SVn, die worden opgenomen in een Verordening stimuleringslening energie Haarlemmermeer 2024.

<u>De procedure</u>
Het Energieloket verstrekt informatie over de stimuleringslening energie en via een formulier op de gemeentelijke website kan een aanvraag worden ingediend. Door onze gemeente wordt beoordeeld of het huis door de aanvrager wordt bewoond en of de geplande maatregel op de lijst met energiebesparende of energie-opwek maatregelen uit de Verordening stimuleringslening energie Haarlemmermeer 2024 staat. De aanvrager krijgt na een positieve beoordeling een toewijzingsbrief en wordt doorverwezen naar SVn voor het aanvragen van een offerte voor de lening. SVn voert een krediettoets uit. Bij een positieve krediettoets en acceptatie van de offerte voor de lening door de aanvrager, opent SVn een bouwdepot. Er vindt een boeking plaats ten laste van de gemeenterekening ten bedrage van de geoffreerde lening. De aanvrager ontvangt declaratieformulieren om over de gelden te kunnen beschikken. De aanvrager dient de declaratieformulieren in bij onze gemeente. De goedgekeurde declaratieformulieren sturen wij naar SVn en SVn betaalt de facturen uit.

Wat zijn de argumenten?
Adviesbureau ERAC heeft een adviesmemo opgesteld waarin de keuzes zijn uitgewerkt die komen kijken bij het optuigen van een lening (bijlage 2). Samengevat gaat de Verordening uit van de volgende keuzes:

- Keuzeoptie doelgroep:
  De leningnemer is eigenaar-bewoner.
- Keuzeoptie maximale hoofdsom van de lening:
  Zoals in de 'Motie Duurzaamheidslening Woningeigenaren' is vermeld, is de gemiddelde lening bij SVn € 10.000 per woning. Om deze reden en omdat wij voor zoveel mogelijk

huishoudens de lening beschikbaar willen stellen, stellen wij voor de maximale hoofdsom van de lening op een bedrag van € 10.000 te zetten. De minimale omvang bedraagt € 2.500.

- Keuzeoptie rente van de lening:
  Wij stellen voor een rentepercentage te hanteren van 2,5%. Dit is een afweging tussen de gemeentelijke kosten en het aantrekkelijk maken van de lening. Het voorgestelde rentepercentage is hoger dan de 1,6% die we hebben genoemd in de brief aan de raad van 1 november 2023. SVn heeft het standaardrentepercentage verhoogd naar 1,7%. Er is sprake van een stijgende trend in rentepercentages bij persoonlijke leningen. Met een rentepercentage van 2,5% houden wij rekening met deze ontwikkeling. Rentepercentages in de markt variëren tussen de 6 en 12%. Het rentepercentage ligt beduidend lager dan de marktrente en heeft daarmee een belangrijk stimulerend effect.
- Keuzeoptie looptijd van de lening:
  Voorgesteld wordt een looptijd te hanteren van 10 jaar. De lening moet worden terugbetaald in maandelijkse termijnen.
- Keuzeoptie maatregelen die in aanmerking komen:
  We streven naar een lage administratieve belasting en tegelijkertijd een hoge energetische winst. Er wordt voorgesteld de nadruk te leggen op energie-efficiëntiemaatregelen (met een focus op isolatiemaatregelen) en energie-opwek.
- Keuzeoptie annex controle juistheid factuur:
  SVn biedt een annex aan waarmee kan worden afgesproken dat onze gemeente de declaraties voor uitbetaling niet controleert, maar dat declaraties direct bij SVn worden ingediend die daarna overgaat tot uitbetaling. In overleg met de accountant kiezen wij ervoor de annex niet af te sluiten en declaraties vooraf te controleren. Dit levert meer werk voor ons op. Het is mogelijk om op een later moment alsnog de annex af te sluiten als we dit anders willen inrichten.

Wat zijn de kanttekeningen en risico's?
De aanvrager moet eerst een aanvraag bij onze gemeente indienen en daarna een offerte bij SVn aanvragen. Er bestaat een risico dat potentiële aanvragers worden afgeschrikt of aanvragers afhaken doordat er meerdere stappen moeten worden doorlopen.

In de opzet van de verordening hebben we getracht de belasting van de operationele uitvoering binnen team Energietransitie zo laag mogelijk te houden. De snelheid van uitvoering hangt echter af van de vraag naar dit financieringsproduct. Als de uitvoering vertraging oploopt vanwege een groot aantal aanvragen, dan kunnen aanvragers bij overschrijding van de beslistermijn ons in gebreke stellen waarna wij 2 weken de tijd krijgen om alsnog te besluiten. Als die termijn ongebruikt is verstreken, kan de aanvrager beroep instellen bij de rechtbank vanwege niet tijdig beslissen.

3.3 Wat mag het kosten?
De kosten voor de uitvoering van dit voorstel worden geraamd op € 97.680. Dit bedrag is als volgt gespecificeerd:
SVn hanteert een renteopslag, waarbij 0,9% van de rente die de leningnemer betaalt naar SVn gaat. Daarnaast brengt SVn een variabele beheervergoeding bij de gemeente in rekening, deze bedraagt 0,5736% over de uitstaande schuldrest van de verstrekte leningen (peildatum 2024). Verder betalen wij rente over het aan te trekken krediet. De netto jaarlijkse kosten zijn nu berekend op maximaal € 97.680 uitgaande van een volledige uitgifte van € 4.400.000 aan leningen.

Met deze kosten is geen rekening gehouden in de programmabegroting en worden meegenomen in de integrale afweging in de Voorjaarsrapportage 2024. De uitvoering van dit

voorstel kan pas starten nadat de raad een krediet van € 4.400.000 heeft geautoriseerd ten behoeve van de stimuleringslening energie en € 1.100.000 heeft vrijgegeven in 2024.

Wat zijn de financiële risico's?
SVn geeft aan dat het risico van de uitvoering van duurzaamheidsleningen minimaal is. De zogenaamde default, zijnde de situatie dat de leningnemer de beloofde betalingen niet nakomt, betreft minder dan 0,5% van de uitstaande leningen. SVn biedt sinds 2009 duurzaamheidsleningen aan.

3.4 Wie is daarvoor verantwoordelijk?
De gemeenteraad is verantwoordelijk voor het vaststellen van de verordening. Het college is verantwoordelijk voor de uitvoering van besluiten. De portefeuillehouder Klimaat en Energie is het eerste aanspreekpunt binnen het college.

3.5 Welke overige relevante informatie is beschikbaar?
De Verordening stimuleringslening energie Haarlemmermeer 2024 wordt gepubliceerd in het Gemeenteblad (te raadplegen via www.officielebekendmakingen.nl). Wij stellen voor de verordening te publiceren nadat de raad de Voorjaarsrapportage 2024 heeft vastgesteld en de raad akkoord is gegaan met de autorisatie van een krediet voor de stimuleringslening energie.

Er is geen sprake van staatssteun omdat alleen particuliere woningeigenaren in aanmerking kunnen komen voor een lening.

Juridische grondslag
De bevoegdheid om een verordening vast te stellen vloeit voort uit de artikel 147 en 149 Gemeentewet. Het besluit tot toewijzing of afwijzing van de lening is een publiekrechtelijk besluit waartegen bezwaar of beroep kan worden ingesteld. Het college mandateert dit besluit aan de gemeentesecretaris die het ondermandateert aan de clustermanager en teammanagers van cluster RED.

3.6 Wanneer en hoe zal de raad over de voortgang worden geïnformeerd?
Aangezien het rentepercentage in de verordening staat, is een wijziging van de verordening nodig als we het rentepercentage willen veranderen.
In de Voorjaarsrapportage 2024 vragen wij de raad een krediet te autoriseren ten behoeve van de stimuleringslening energie.

4. Ondertekening
Burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlemmermeer,

de secretaris, de burgemeester,

Cees Vermeer Marianne Schuurmans-Wijdeven

Bijlagen:
1. Verordening stimuleringslening energie Haarlemmermeer 2024
2. Adviesmemo stimuleringslening SVn van 27 maart 2024, opgesteld door ERAC